

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ НАУКИ**
В ДОСЛІДЖЕННЯХ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Матеріали
науково-практичної конференції

(Харків, 5 червня 2010 р.)

Харків 2010

*Друкується відповідно до видавничого плану
Харківського національного університету внутрішніх справ на 2010 рік*

- А 45 **Актуальні** проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених : матеріали наук.-практ. конф. (Харків, 5 червня 2010 р.) / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : ХНУВС, 2010. – 240 с.

У збірці матеріалів конференції знайшли відображення наукові розробки ад'юнктів, слухачів магістратури та здобувачів Харківського національного університету внутрішніх справ та інших юридичних вузів України, присвячені розкриттю проблем, що існують в основних галузях правоохоронної та правозастосовчої діяльності, в першу чергу – ОВС України.

Для науковців, правоохоронців-практиків, ад'юнктів, аспірантів, курсантів, студентів та слухачів вищих навчальних закладів юридичного профілю.

ББК 67.9(4УКР)

Матеріали викладені в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори та їх наукові керівники.

повинна бути такою, щоб громадянин був упевненим, що йому сприятимуть і нададуть необхідну допомогу в усіх його правомірних діях і вимогах.

Література: 1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. // *Голос України*. – 1996. – 27 лип. – № 138. 2. Демидов И. Ф. Проблема прав человека в российском уголовном процессе (Концептуальные положения) / Демидов И. Ф. – М. : НИИ проблем укрепления законности и правопорядка. – 1995. – С. 92. 3. Коментар до Конституції України / Авер'янов В. Б., Бойко В. Ф., Борденюк В. І., Ворсінов Г. Т., Гринчишин В. А. – 2-е вид., випр. й доп. – К. : Ін-т законодавства Верховної Ради України. – 1998. – 410 с.

В. Б. Пчелін, ад'юнкт ХНУВС

Щодо класифікації адміністративних актів органів внутрішніх справ України

Щоденно в нашій країні органи виконавчої влади приймають велику кількість адміністративних актів. За рік їх кількість можна рахувати на мільйони. Однією із структурних одиниць, що бере участь у цьому процесі є органи внутрішніх справ України (далі – ОВС). Ряд питань, що регулюються за допомогою видання адміністративних актів ОВС в основному обмежені рамками системи ОВС України. Тобто адміністративні акти ОВС найчастіше регулюють внутрішньовідомчі відносини, упорядковують діяльність їх співробітників, служб, підрозділів тощо. В той же час правове регулювання органів внутрішніх справ розповсюджується і на відносини, що виникають поза системою внутрішніх справ. Так діюче законодавство надає органам внутрішніх справ право регулювати суспільні відносини у сферах: дотримання законодавства про громадянство та правил реєстраційного обліку громадян; забезпечення безпеки дорожнього руху; дозвільної системи; виконання законодавства про адміністративне затримання, тримання під вартою, дізнання та досудове слідство; виконання адміністративних та кримінальних покарань, охорони громадського порядку тощо. В даних випадках дія адміністративних актів ОВС розповсюджується на інші державні органи, підприємства, установи, громадян та їх об'єднань. Від того, наскільки правильною, зрозумілою, науково обґрунтованою є класифікація адміністративних актів ОВС, залежить якість як їх правозастосовчого, так і правотворчого процесу. Така робота вимагає не тільки наявності пошукових інструментів, але й попередньо якісної класифікації управлінського інформаційного масиву. Система класифікації адміністративних актів у даному випадку виступає як пошуковий інструмент для роботи з масивами інформації. В сфері класифікації адміністративних актів необхідні визначені стандарти, якими виступають найбільш стабільні та загальноновизнані частини систем класифікації [1, с. 3]. Отже, на сьогодні більшість вчених-юристів класифікують адміністративні акти ОВС за наступними критеріями.

За юридичними властивостями адміністративні акти поділяють на нормативні, індивідуальні та змішані. Нормативні адміністративні акти встановлюють, змінюють, припиняють (скасовують) правові норми [2, с. 149]. Як правило, вони розраховані на багаторазове та довгострокове використання, регулюють однотипні суспільні відносини та не мають персоніфікованого адресата. За їх допомогою деталізуються й конкретизуються положення норм законів. Згідно Постанови Кабінету Міністрів України № 731 «Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади» від 28.12.1992 року такі акти підлягають обов'язковій державній реєстрації Міністерством юстиції України з внесенням його до Єдиного державного реєстру. Індивідуальні адміністративні акти розв'язують конкретну управлінську задачу, мають персоніфікованого адресата, спрямовані на одноразове застосування. Дані акти базуються на нормативних актах, реалізуючи їх в умовах певних ситуацій [3, с. 439]. Тобто вони мають правозастосовчий характер. Змішані адміністративні акти поєднують в собі властивості як нормативних, так й індивідуальних адміністративних актів. Тобто можуть містити в собі наряду з нормами права індивідуальні розпорядження ненормативного характеру.

За критерієм форми волевиявлення розрізняють письмові, усні та конклюдентні адміністративні акти. Письмова форма адміністративного акта має ряд позитивних властивостей. Вона дозволяє оптимально виразити волю суб'єкта приймаючого акт, дає можливість в будь-який час перевірити зміст акта, його відповідність закону, надає більше гарантій перегляду акта тощо. Саме тому письмова форма завжди використовується при виданні адміністративних актів нормативного характеру та в більшості випадків індивідуальних адміністративних актів. Серед недоліків письмової форми можна виділити її недостатню оперативність, мобільність. Тому наряду з письмовою формою використовують усну та конклюдентну форми акта, які наділені вищезазначеними властивостями. Наприклад, дії співробітника міліції, який регулює дорожній рух або усні владні розпорядження, що видаються посадовими особами в процесі оперативно-організаційної роботи, не оформлюються документально.

За порядком прийняття адміністративні акти ОВС поділяються на прийняті одноособово, колегіально та спільно двома або більше органами. До прикладу останніх можна віднести Інструкцію «Про порядок направлення громадян для огляду на стан сп'яніння в заклади охорони здоров'я та проведення огляду з використанням технічних засобів», яку було прийнято спільно МВС, МОЗ та Міністром України. В даному випадку адміністративний акт включає в себе волевиявлення декількох відомств спрямованих на регулювання визначених відносин в сфері безпеки руху.

Залежно від суб'єкта видання адміністративних актів ОВС розрізняють акти, що видаються Міністром ОВС України, його заступниками, начальниками департаментів МВС та їх заступниками, начальниками

ГУМВС, УМВС та їх заступниками, ректорами та проректорами вищих навчальних закладів МВС, начальниками міськрайлінорганів, міськрайлінорганів на транспорті та їх заступниками.

За формою адміністративні акти органів внутрішніх справ поділяються на накази, рішення колегії, положення, настанови, директиви, статuti, інструкції, протоколи, розпорядження, вказівки. Наказ – це основний розпорядчий документ, що видається керівником ОВС на основі єдиноначальності [4, с. 51]. Рішення колегії – колегіальне управлінське рішення, яке приймається колегією МВС України, або колегією УМВС в області, колегіями ГУМВС в Автономній республіці Крим, Київській області та місті Києві з найбільш комплексних питань організаційної і оперативно-службової діяльності [4, с. 72]. Положення є нормативним актом, який регламентує правовий статус (компетенцію, обов'язки, відповідальність) органів і підрозділів внутрішніх справ, їх завдання, функції, права, оцінку діяльності та правовий статус [4, с. 63]. Настанова – вказівка діяти певним чином [6, с. 737]. Настанови містять норми, які регламентують порядок дії конкретних служб, органів, підрозділів по виконанню покладених на них завдань [7, с.7]. Наприклад, настанова про порядок проведення бойових стрільб, настанова по службі чергових частин органів внутрішніх справ. Статuti становлять кодифіковані нормативні акти, які регламентують специфіку діяльності окремих підрозділів і служб МВС [4, с. 82]. Директива – розпорядження загального характеру, керівна вказівка, настанова вищого органу [5, с.184]. Інструкція – нормативний документ, який регламентує порядок, способи та методи здійснення управлінської та оперативно-службової діяльності ОВС, а також за необхідністю порядок виконання актів вищестоящих органів [4, с. 31]. Протокол – офіційний документ, в якому фіксуються певні фактичні обставини, хід і рішення відповідних зібрань (зборів, засідань, нарад тощо). Протокол – оформлений належним чином процесуальний документ, в якому відображено хід і результати певних слідчих і процесуальних дій, адміністративного провадження [5, с. 737]. Розпорядження – повідомлення, яке передається керівником підлеглому та стосується змісту та результатів його діяльності [4, с. 74]. Вказівка – це документ поточного розпорядження, що видається керівниками ОВС переважно з питань інформаційно-довідкового та методичного характеру, з питань, пов'язаних із виконанням законодавчих та відомчих нормативних актів. У вказівці повинні перераховуватися дії оперативного, разового характеру, які приписуються виконати [4, с. 17].

За предметом правового регулювання адміністративні акти ОВС поділяються на внутрішні (відомчі) та зовнішні. До внутрішніх відносять адміністративні акти, що діють в рамках системи ОВС. Адміністративні акти ОВС зовнішньої дії мають за мету упорядкування суспільних відносин, які складаються поза системою МВС України, регулювання яких віднесено до компетенції ОВС.

Залежно від ступеня відкритості серед адміністративних актів розрізняють відкриті та закриті. Будь-хто може ознайомитись з відкритими адміністративними актами. Що ж стосується закритих адміністративних актів, то серед них розрізняють акти з грифом «для службового користування», «таємно», «цілком таємно», «особливо важливо». Присвоєння відповідного грифу залежить від ступеня шкоди, збитків, які може понести держава, якщо відомості, які містяться в акті будуть розголошені.

Отже створення якісної системи класифікації адміністративних актів ОВС надасть можливість оперативніше та якісніше вирішувати питання, які постають перед ними у повсякденній діяльності, забезпечить мінімальні строки доступу до необхідної інформації та дозволить глибше з'ясувати правову природу адміністративних актів ОВС в цілому. Все це безсумнівно позитивно відобразиться на ефективності всієї системи ОВС.

Література: 1. Стефанюк В. Правові акти управління / В. Стефанюк // Право України. – 2003. – № 7. – С. 3–9. 2. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / [за заг. ред. В. Б. Авер'янова]. – К. : Факт, 2003. – 384 с. 3. Малиновський В. Я. Державне управління : [навч. посіб. – Вид. 2-е доп. та перероб.] / Малиновський В. Я. – К. : Атіка, 2003. – 576 с. 4. Термінологічний словник з управління персоналом органів внутрішніх справ України [укл. Н. П. Матюхіна ; за заг. ред. проф. О. М. Бандурки]. – Х. : Ун-т внутр. справ, 2000. – 120 с. 5. Великий енциклопедичний юридичний словник [за ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка]. – К. : Юридична думка, 2007. – 992 с. 6. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / [укл. і голов. ред. В. Т. Бусел.] – К. : Ірпінь : Перун, 2009. – 1736 с. 7. Черников В. В. Нормативные акты органов внутренних дел в системе правовых актов управления : [лекция] / Черников В. В. – М. : МЮИ МВД России, 1996. – 21 с.

Д. В. Радько, здобувач ХНУВС

МІСЦЕ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ У СИСТЕМІ СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Для адміністративного права характерна велика кількість суб'єктів з різними завданнями, функціями, компетенцією, повноваженнями, організаційно-штатною структурою, підпорядкованістю, іншими правовими характеристиками, сукупність яких свідчить про особливості їх адміністративно-правового статусу. Одним із таких суб'єктів є фінансові компанії. Адміністративне право наділяє правосуб'єктністю велике коло учасників соціальних зв'язків, про що свідчить велика кількість управлінських відносин у суспільстві, а система суб'єктів адміністративного права є складнішою, ніж системи суб'єктів будь-якої іншої галузі права.

На мою думку, суб'єктів адміністративного права доцільно об'єднати у дві групи: фізичні та юридичні особи, що надасть змогу охопити усі їх

Секція 1

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО, КРИМІНАЛІСТИКА, КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, КРИМІНОЛОГІЯ, ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Бурбело Б. А. Профілактика і припинення – єдиний процес попередження злочинів	3
Герцен О. О. Історичні витоки та правова природа правопорушень у сфері торгівлі людьми	5
Давидов С. В. Кримінологічна характеристика осіб, що вчинили злочини проти трудових прав людини	8
Дараган В. В. До питання оперативно-розшукової характеристики злочинів, пов'язаних з викраденням державних коштів під час проведення закупівлі товарів, робіт і послуг на державних підприємствах залізничного транспорту	12
Дегтярьова І. В. Відмежування суспільно небезпечних діянь, передбачених ст. 150-1 та 304 КК України, за об'єктивною стороною складів злочинів	14
Захарченко О. В. Забезпечення прав та законних інтересів обвинуваченого при застосуванні до нього заходів процесуального примусу	16
Захарченко С. О. Підготовка матеріалів для судово-медичної експертизи при розслідуванні дорожньо-транспортних пригод	18
Кочура А. В. Проблеми визначення поняття «кримінально-процесуальна функція»	20
Максимюк О. Д. Поняття злочинів у сфері незаконного обігу підакцизних товарів: криміналістичний аналіз	22
Маркевич С. В. Надання правової допомоги особам, які мають психічні або фізичні вади, під час досудового слідства	25
Мирошніченко Ю. М. Умови, що впливають на тактику судового розгляду кримінальних справ	27
Недов Р. С. Деякі аспекти протидії злочинам у сфері інтелектуальної власності, які вчиняються в мережі Інтернет	30
Островський О. С.	

Деякі аспекти вдосконалення кримінально-правового захисту права особи на свободу віросповідання в частині ведення релігійної діяльності (ст. 180 КК України).....	33
Павленко В. В.	
Проблема визначення процесуального статусу підозрюваного в кримінальному судочинстві України	36
Пацеля Г. А.	
До деяких питань нормотворчості Національного банку України при здійсненні функцій валютного контролю.....	38
Приходько О. В.	
Особливості хабарництва у правоохоронній та їх вплив на методику розслідування	42
Рачок Г. О.	
Принцип змагальності кримінального процесу як основа для вдосконалення кримінально-процесуального статусу сторін у кримінальному судочинстві	44
Романюк В. В.	
Правова регламентація особливих проваджень в структурі КПК України	47
Середа Н. М.	
Роль кримінально-процесуальних строків у своєчасному вирішенні кримінальних справ	49
Скоробогач О. В.	
Проблеми використання поліграфа при расследовании преступлений в Украине.....	51
Титаренко Т. А.	
Щодо визначення поняття сутенерства в кримінальному праві України	53
Тонісвич І. О.	
Перспективи використання методів криміналістичної одорології в розслідуванні злочинів	55
Торопов С. О.	
Загальна структура методики балістичного дослідження місця події	57
Тригубчак О. І.	
Напрями комп'ютеризації судової експертизи	60
Цвіркун Н. Ю.	
Кримінальна відповідальність за безгосподарське використання земель	62
Чередніченко Н. О.	
Щодо міжнародного досвіду захисту прав пацієнта під час виконання професійних обов'язків медичним працівником	66
Шевченко О. В.	
Розслідування дітовбивства	68

Щербаковська К. О. Особа потерпілого як підстава розробки внутрівидової криміналістичної методики.....	71
Юрик М. С. Психологічні особливості формулювання свідчень у неповнолітніх.....	74

Секція 2

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО, ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС, ТРУДОВЕ ПРАВО

Іващенко О. І. Особливості службово-трудова праввідносин у сфері регулювання праці працівників ОВС України.....	77
Погребняк О. С. Деякі особливості судового розгляду справ про надання психіатричної допомоги у примусовому порядку (досвід зарубіжних країн).....	79
Полетило К. С. Основний закон Німеччини про інформаційні права людини і громадянина та можливості їх судового захисту.....	81
Пономарьов О. О. Окремі питання визначення поняття джерела підвищеної небезпеки.....	84
Приходько А. А. Сторони договору про надання послуг аварійного комісара.....	86
Черняєва А. Ю. До проблеми охорони праці жінок в сучасному трудовому законодавстві.....	88

Секція 3

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО, АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Абакумов В. М. Інституційне забезпечення протидії інформаційним війнам в Україні.....	92
Будзан О. Д. Деякі аспекти права громадянина на захист в адміністративному судочинстві.....	95
Букін М. П. Особливості державно-службової діяльності осіб рядового та начальницького складу оперативно-розшукових підрозділів ОВС... 98	
Васютіна І. О. Конкурентоспроможність підприємств та методи їх оцінки.....	102
Гончаренко І. Б.	

Проблеми удосконалення законодавства про адміністративну відповідальність в галузі торговельної діяльності України	104
Докучаєва Ю. В.	
Щодо необхідності встановлення обмежень та обтяжень відносно використання об'єктів культурної спадщини	107
Сльцов В. О.	
Щодо проблем інформатизації судів.....	109
Журавель О. Є.	
Сутність та структура адміністративно-правового механізму протидії безпритульності та бездоглядності в Україні	111
Іванцов В. О.	
Щодо визначення переліку адміністративно-правових засобів протидії правопорушенням в галузі фінансів у діяльності міліції.....	115
Качинська М. О.	
Діяльність працівників органів внутрішніх справ під час виборчого процесу	117
Кеда К. В.	
Нариси формування вітчизняної науки поліцейського права	119
Кириченко Ю. М.	
Система суб'єктів адміністративного права та місце в ній органів місцевого самоврядування.....	121
Кікінчук В. Ю.	
Класифікація адміністративних процедур проходження служби в органах внутрішніх справ	124
Колесник М. А.	
Основні стадії виникнення та розвитку рейдерства в Україні	126
Курило С. Л.	
Взаємодія органів внутрішніх справ з органами місцевої влади: сучасний стан законодавчого забезпечення та шляхи його удосконалення	129
Лисенко О. О.	
Правові засади захисту суспільства від дії шкідливої інформації .	132
Михайлова Ю. О.	
Щодо визначення поняття безпеки життєдіяльності персоналу органів внутрішніх справ України	134
Нечитайло О. М.	
Особливості участі органів державної податкової служби як сторони в адміністративному та господарському судочинстві	137
Нижеголенко Н. В.	
Роль дільничного інспектора міліції у реалізації прав і свобод громадян.....	139
Опацький В. І.	
Вищі навчальні заклади у системі об'єктів державного контролю	141
Осягинський С. О.	

Медіація в адміністративному судочинстві України.....	144
Панасюк О. В.	
До проблеми розмежування категорій «законність» та «дисципліна» в державному управлінні.....	147
Прокопенко О. Ю.	
Загальна характеристика системи профілактики адміністративних правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку	149
Пузанова Т. А.	
Дія принципу пріоритету прав людини і громадянина в державній службі України.....	153
Пчелін В. Б.	
Щодо класифікації адміністративних актів органів внутрішніх справ України	155
Радько Д. В.	
Місце та особливості фінансових компаній у системі суб'єктів адміністративного права.....	158
Семіног О. О.	
Щодо проблем правового статусу державної міграційної служби в Україні	161
Сіверін В. І.	
Проблемні питання надання дозвільних послуг у сфері забезпечення екологічної безпеки	163
Собко Ю. В.	
Методологічні та правові проблеми у сфері координації правоохоронної діяльності.....	165
Солдатова В. Д.	
Судовий контроль за законністю в адміністративній діяльності ОВС України	167
Тер-Степанян О. В.	
Щодо питання про визначення адміністративної послуги у сфері телекомунікацій	169
Угровецький П. О.	
Щодо класифікації адміністративних актів органів прокуратури .	171
Фомін Ю. В.	
Щодо доцільності реформування публічної адміністрації в Україні	174
Шатрава С. О.	
Соціально-правові аспекти протидії торгівлі людьми	177
Шпенюк Д. Ю.	
Перспективи розвитку інформаційної сфери України	179
Штих О. В.	

Вплив функції та ролі суб'єктів доказування в справах про адміністративне правопорушення на зміст їх адміністративно-правового статусу.....	182
---	-----

Секція 4

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА, КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО, МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Галкін Д. В. Служба дільничних інспекторів міліції у 20–30-ті роки XX сторіччя.....	185
Галкіна О. М. Державна стандартизація як засіб забезпечення безпеки та якості продукції в СРСР у 20–30-х роках XX сторіччя	187
Глуценко Ю. М. Стадії правотворчої діяльності місцевих державних адміністрацій	190
Гришина Н. В. Кодифікація податкового законодавства в Україні	192
Дронів Б. М. Публічно-правові аспекти регулювання економічних відносин.....	194
Загуменна Ю. О. Органи охорони громадського порядку в державах Стародавнього світу.....	196
Козир О. В. Діяльність державної служби охорони МВС України щодо забезпечення конституційного права особи на недоторканність житла	199
Копиця Я. П. Міжнародні організації по підтриманню мира та участь в них України.....	201
Кріцак І. В. Форми та напрямки реалізації функції надання послуг населенню органами внутрішніх справ України в сучасних умовах...	204
Лазарєв В. В. Щодо визначення основних етапів розгляду питань, пов'язаних з громадянством України	206
Пінська О. С. Правова свідомість і правова культура: взаємозв'язок та взаємозалежність	209
Подойнік О. С. Міжнародні зобов'язання України у сфері боротьби з сексуальною експлуатацією дітей.....	211
Скупінський О. В.	

Конституційно-правове закріплення основних економічних прав особи в Україні	213
Стрекалов А. Є.	
Обмеження конституційних прав і свобод як юридичний інструмент протидії злочинності	215
Супрун В. М.	
Механізм правового регулювання відносин у сфері інформаційного суверенітету	217
Соколан Т. С.	
Як не порушити право на недоторканість приватного життя під час здійснення відео спостереження?	220
Фуфалько Т. М.	
Витоки і генезис принципу пропорційності	222

Секція 5

ФІЛОСОФІЯ, СОЦІОЛОГІЯ, ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ

Бессарабова Н. А.	
Критичне мислення як сучасна техніка опрацювання інформації	226
Горбачова О. В.	
Явище ксенофобії у проблематиці досвіду «іншого»	227
Лаврик Ю. В.	
Особливості впливу соціальних якостей особистості на формування соціально-професійної компетентності майбутнього фахівця	230

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ НАУКИ**
В ДОСЛІДЖЕННЯХ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Матеріали
науково-практичної конференції

(Харків, 5 червня 2010 р.)

Відповідальний за випуск *О. А. Севідов*
Комп'ютерне верстання *О. Ф. Півень*

Формат 60×84/16. Ум.-друк.арк. 13,94. Обл.-вид.арк. 15,92.
Тираж 100 пр. Зам. № 2010-24.

Видавець і виготовлювач –
Харківський національний університет внутрішніх справ,
просп. 50-річчя СРСР, 27, м. Харків, 61080
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3087 від 22.01.2008.